

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontái”
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: vasárnap szerda és pénteken.

Előfizetési díj:
Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 12 fillér.

A régi és új vármegye,

Bontják már az öreg vármegyei székházat zsindelyes, cserepes födelét. Az idő, a hosszú századok megviselték a megyei nagyhatalomnak méltóságos rezidenciát, amelyekben valamikor a nemzet sorsát intézték a pallosjogu nemes urak, a tekintetes és viézlő megyei potentátok.

Hova tűnt az az idő, amikor a megyei székházak voltak a nemzeti szellem őrhelyei, a nemzeti törekvések istápolói, szószólói? Micsoda fényvel, dicsőséggel teli napok szárnyaltak már tova ez öregépületek fölött, amelyeket most harangoznak el az enyészetnek. Requiescat in pace!

Hiszen valójában nem is öreg megyei székházakról beszélek én. Az öreg épületek még jóideig el-tengődhetnek, anélkül hogy valami csorba esnék rajtuk. Hála Istennek, az építőjük elég vastag falakkal látta el valamennyit. Még gabona magazint sem csinálnak belőlük, holott minden kimustrált, öreg épületnek Magyarországon ez a sorsa.

Szó sincs róla: a megyei székház megmarad megyeházának. Hanem a lelket már szépen kivették

belőle. Tisztára és végérvényesen kivették.

Az igaz, hogy eddig is jó idő óta csak hálni járt belé. Kósza lélek volt már az, testetlen árnya a hajdani fénynek, hatalomnak. Talán sajnálni való sincs sok rajta. A tengődő lelket már csak mégis jobb, ha az Ur magához szólítja, miért kísértse a jelent a mult emlékével.

És mégis épen ez az utóbbi dolog az, ami a régi a vármegyei hatalom szomorú temetési szertartásánál leginkább megihleti a szívünket.

Oly jól esett visszaemlékezni nem is egyszer, hanem mindig és mindig azokra az időkre, amikor még a vármegyék székházain át áradt ki az ország szívdobbanása, amikor hamisítatlan, keménynyaku magyar élet zaja, kurucos lár-mája verte fel a megyei székházak méter vastagságú falait. Kivarrott czifra menték, kócsagos süvegek, fényes fringiák tarka vegyülékének káprazatos képe rajzik fel emlékezetünkben s e képnek olyan hatalmas, erős rá-mája volt az öreg megyei székház.

Mintha újra felvonulnának most előttünk a megyei világ nagyhatalmai, mintha talán tetem nézőbe

jönnének, hogy kimeredt szemmel, bámulva bámulják, miként hantolják el a régi hatalmas — vármegyét.

A viszhangos, boltives ambitusokon sarkantyuk pengenek, s erős, kemény léptek döngetik a faragott kőkoczkákat, amelyekbe vályut vágott már az idők vihara.

A tarsolyos megyei huszár alig tudja kint féken tartani a viczispán ur lovait, amelyek talán szintén érzik gazdájuk hatalmát, mert büszkén, gögösen szegik fel csillagos fejüket.

Ejh, vége, vége! Mese, álomkép már ez mind, a régi vármegye dicsősége, fénye kialudt, elhamvadt régen. Korábban meghalt, mielőtt eltemették volna s a mostani temetés is voltaképen csak új élet beköltözését jelenti.

A sirva visszajáró, sirjából fel-felkivánczó kócska, bolyongó lelket szoritották csak vissza végérvényesen a föld alá, hogy ne járjon többé föl kísérteni.

Most szellőztetik a kísértet után az öreg épületeket. A felgyülemlett akta csomókról leverik a pókhálót, a kiszáradt öreg kalamárisokba új tintát öntenek s ezzel megindul az új élet és az új rend.

TÁRCA.

Az utcán.

I.

Tavaszelei késő délután az utcán. A vergődő napfénybe ezernyi szint hoz asszonyok derűs zibongása: már-már itt a szürkület, a szerelmes tavaszi este.

Bánáthné 28—30 éves asszony. A közép-nél valamivel magasabb, aczélszürke szeme, aranyfoltos, szőke a haja, a tekintetében valami állandóan irónikus vonás ül, amit első pillanatra nem igen lehet megkülömböztetni a kaczer mosolytól. Arányosak, teltek az idomai, csipőjének a ringó mozgásában szintén kaczer-ság-féle van.

A nagy köruton megy. Egy-egy ismerőssével találkozik: szórakozottan köszönti, egyik másik divatáru-kereskedés kirakata előtt egy pillantásra megáll, megnézi de látszik rajta, hogy tulajdonképpen nem is tudja, mit látott: szórakozottan megy tovább.

Az Andrassy-út keresztezéséről merőn sőt, túlzás nélkül mondva végigmustrálja őt egy úr. Tipusa a sokidejű, vékonypénzű, utozai kalandokat hajhaszó ficsuroknak. Egyébként elég jó szabása van

neki; némi részvét keletkezik az emberben a láttára: úgy agyon van fésülve, keményítve, vasalva, azt a részvétet azonban kellemetlen érzéssé változtatja az az arculátnivalóan öntetsző vérért, amely a fiatal úr szeméből ordít mindenre, a mi nő.

Az asszony legártatlanabb, a legsemmitmondóbb, a legszórakozottabb tekintettel egy pillantást vet az utcai kikent lovagra, talán egy futó mosoly is suhan végig az arcán a kikeményített bajuszra: ez azonban elég arra, hogy amaz a kiserésre való felszólításnak vegye.

Megkezdődik tehát a kávéházi kódeksz szerint megállapított hajszja. Az asszony az Andrassy-úti tolongásban csak nehezen bír előre haladni. Látszik rajta, hogy nem is igyekszik már: türi az áradatot, vigye magával. A második mellék utca betorkolása előtt ismét előtte az agyonkeményített úr. A nő arcán most már végigvonaglik a kellemetlenség érzete. Ugy tesz, mintha semmit sem vett volna észre, s igyekszik kikerülni a tömegből, átmenni a másik félre, ahol kisebb a tolongás. Úgyesen kikerülve néhány csak azértis száguldó gumikerekű néhány percz multán sikerül is neki átjutnia az ut másik felére, amint azonban a gyalogjáróra teszi a lábát, mi sem természetesebb minthogy ismét maga előtt látja az uracsát, akinek a tekintetéből most már jelentőséggel teljesen kia-

bálnak a kérdőjelek, hogy: mi lesz az ismerkedéssel?

Az asszonyon egy masodpercze keresztül cikázik, hogy módfelelt ügyes dolog volna az arcátlan kis kellemetlenkedőt egy kicsit arculátni, hogy lóduljon az utból, de azután kisimul az arca: átnéz a ficsurra, mintha üvegéből való volna és kettőzött léptekkel igyekszik a belváros felé. 8—10 percznyi rohamlépés után végre megáll egy belvásárosi, játékereskedés előtt és anélkül, hogy hátratekintene, ott van-e az es-ist erreicht bajuszu uracska: benyit a boltba. Mi sem természetesebb, mint, hogy önelégült mosolylyal föl és alá sétálgat az üzlet előtt a kivasatt torzlovag s időnkint be-betekint a bolt üveges ajtaján. Elmulik egy fertályóra, a fiatal uracska egy parányit sem veszt a türelméből, a győzelem reményétől duzzadtan méri fel és le az utcát az üzlet előtt. Végre kijő a hölgy, kezében egynéhány kis csomag. Teljesen becsateledett már, az ivlámpák ontják mindenünnen a lényt. Amint az asszony egy kisebb mellékutczán át akar vágni, hogy úgy kerüljön ki, ismét az Andrassy-utra, ott terem előtte az uracska és lihegve rebegi:

— Szabad?

Az asszony néman halad.

A ficsur most már közelebb húzódik.

— Megengedi, nagyságos asszony.

Az obskúrus utcáska végére érnek,

Ki tudná megmondani előre, hogy milyen lesz ez az új élet? Bölcs emberek szépnek, üdvösnek és hasznosnak czirkalmazták ki s annyi már most is bizonyos, hogy józan okosságon építették fel a fundamentumát. De hol vagyunk még attól az időtől, amikor ez új nemzeti építmény falainak betetözéséhez érünk el, mikor a falak sinosenek még fölemelve, csupán a szilárd fundamentumot látjuk?

Hanem annyit már most is látunk a jövőből, hogy az öreg megyei székházak visszhangos folyosóin sohasem fognak többé keménynyaku, szittyavérű magyar urak járni, hanem ehelyett szalonkabátos tintásujju hivatalnok-sereg fog alázatosan végigsurranni a tágas boltívek homályában. Fülük mellé dugott kalamussa, kifenyesegett kabatujjaloldalognak el majd egymás mellett a jámbor hivatalnoklények s kedély, pátriarchális együttérzés, magyaros méltóság és tekintély ki fognak végképpen kopni az öreg falak közül.

HIREK.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Engels Éva okl. tanítónőt a torontálvásárhelyi községi elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Dr. Valovics Gyula közpörházi igazgató orvost és családját. Neje tarnói Valovics Gyuláné hosszúságos szenvedés után kedden éjjel jobb létre szenderült, egyedül hagyva a mélyen sujtott férjét, ki elhunyt nevében a hűséges feleséget, gyermekei pedig a ritka, önfeláldozó anyát gyászolják. Midőn a gyászhiat regisztráljuk, az őszinte részvét hangja hallszik mindenünnon felénk a hátramaradottak iránt. Leljenek úgy a szomorodott, mélyen sujtott férj, valamint az elhunytat oly forrón szerető gyermekei ez osztatlan részvétben némileg vigaszt az őket ért pótolhatlan veszteség felett. A gyászoló férj a következő gyászjelentést adta ki: Mélyen lesujtva tudatom, hogy szeretett nőm, a párját ritkító anyja, a hű-

a villamos fényben ismét tódul az emberáradat: talán ez adja meg az erőt az aszszony hangjának:

— Halja izé, verték már nyakon????
— Csak azért kértem, mert énvelem csunyán megjárhatja.

— De kérem, én. . .

— Takarodjék, tacsó . . . .

. . . S a tacsó takarodott.

II.

Az utcza lovagjának a természetrajzához tartozik az is, hogy életének kétharmadrészét a kávéházban tölti. A „tacsó” hogy az asszony mellől kerekelt oldott, ment a rendes kávéházába. Itt a törzs asztalával négy-öt hosszúszerű rüppök azzal mulatott, hogy impertinens mosolyokat röpitett valamelyik szomszédos asztal asszonyai felé. A „tacsó” lenézőleg legyintett a kezével:

— Még ezekkel is érdemes foglalkozni?

Valamelyikük égő kíváncsisággal kérdezte meg:

Uj szerzemény talán.

— De még milyen. Nekem nem igen volt kedvem ugyan, de a kicsi no rámerőszakolta a barátságát.

És őt ajak mormogta a „tacsó” fele:

— Szerencsés fiókó . . . .

Fáy Nándor.

sógas feleség: tarnói Valovics Gyuláné, Nedits Olga, folyó hó 27 én éjjeli 1/2. 12 órakor, hosszú, kínos szenvedés után, Istenéhez tért. Hült teteme e hó 29 én, d. u. 1/2. 3 órakor lesz beszentelve s a mokrini, út melletti temetőben örök nyugalomra helyezve. Nagyikindán, 1908. évi január hó 28-án. Dr. tarnói Valovics Gyula.

— **A munkás jutalma.** Magyar padé községe szép ünnepély színhelye volt az elmúlt vasárnapon. A községben megjelent Tellecsky Kristóf a járás főszolgabírája, mint Delli manios Lajos főispán képviselője és helyettese. hogy egy öreg mezei munkásnak Dukay Antalnak a földmívelésügyi miniszter által kiállított díszoklevelet s 100 koronát aranyban, mint jutalomdíjat átadjon. Az ünnepélyes aktushoz nagyszámban gyűltek össze a község közönségéből a földmivesek a község házában, hogy a munkában elagott mezei munkás jutalmazásánál jelen lehessenek. Tellecsky főbíró a közönség körében — kisérv a közönség intelligenciától — megjelent és magvas, szívhez szóló beszéd kíséretében nyújtotta át a könnyekig meghatott Dukainak a díszesen kiállított oklevelet és jutalmat, buzdítva a többieket is hasonló hűséges kitartásra, szorgalomra és becsületes munkára, melynek erkölcsi elismerése és anyagi jutalma el nem marad, mert a legfelsőbb helyen, mint a jelen eset is mutatja — elismerésre talál a hűség, szorgalom és becsület. Felhívta és buzdította a jelen volt mezei munkásokat, hogy lépjenek be a mezei munkás biztositó egyesületbe, melynek jótékonyágát ismertette. A lelkes éljenzéstől kísért szép beszéd befejezése után Szvoboda községi jegyző indítványára üdvözlő táviratot küldtek Darány miniszternek.

Ekkor előállt Fónyó István plébános és lendületes, a főbíró iránti szeretettel áthatott beszédben megköszönte Tellecsky Kristóf főbírónak a község irányában tanúsított mindenkorai jóindulatát és a lakosság szeretetéről és ragaszkodásáról biztositotta a népszerű főbíró. A jelen voltak a főbíró lelkes éljenzéssel üdvözölték, mire az ünnepély véget ért és az egybegyűlt mezei munkásnép azzal a tudattal hagyta el az ünnepély színhelyét, hogy még sincs magára hagyva, mert a magas kormány elismerő gondoskodása még a legkisebb rendű mezei munkásról sem feledkezik meg. A miniszterhez intézett üdvözlő táviratra Dr. Balogh miniszteri tanácsos és a földmívelésügyi miniszterium elnöki osztályának osztályfőnöke Tellecsky főbíróhoz a miniszter nevében a következő köszönetlevelet intézte:

Tekintetes Főszolgabíró Úr!

A földmívelésügyi Miniszter Úr Ó Nagyméltósága megbizásából tisztelettel értesitem Főszolgabíró Urat, hogy Ó Excellenciája a padéi cselédjutalmazás alkalmából kifejezett szives üdvözlőtét őszinte köszönettel venni méltóztatott.

Fogadja Tekintetes Főszolgabíró Úr kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Dr. Balogh,

miniszteri tanácsos
az elnöki osztály főnöke.

— **Az első nagyikindai takarékpénztár** szombaton választott az elhunyt Lambrecht Jakab pénztáros helyébe új pénztárost. A sok pályázó közül egyhangulag, közfelkiáltás útján Peczity Milan városi tisztviselőt választották meg az intézet pénztárosává.

— **„Nagyikindai Társaskör”** ezimmet az elmúlt vasárnapon egyesület alakult városunkban, melynek czélját lapunk egyik előző számában ismertettük. Az alakuló gyűlésre igen szép számmal jöttek össze azok, kik egy ilyenmű egyesület létesítésének szükségét érezték.

Az egyesület mint társaskör ezimmet bíró megalakult egész formaszertint, miután az alapszabályokat a jelen voltak-történt felolvasás és némi módosítás után — elfogadták, nyomban megejtették a tisztviselő választását.

A társaskör tisztviselőinek választása

egyhangulag, közfelkiáltással történt és a következő tagok választottak az egyesület vezetőiül: Elnök: Augusztn Miklós, elnökök: Balogh István, igazgató: Orthmayer István, jegyző: Schiller Henrik, könyvtárnok: Moldt Ferencz, pénztárnok: Pecz Miklós, V á l a s z t m á n y: Harmath Sándor, Sztojánovits Tivadar, Mészáros József, Palikó Agoston, Kolb Vilmos, Szervó János, Darvas Béla, Bizony Gyula, Práger Benő, Bibics Milán, Damjánovits Sándor, Berényi István, Zonda Pál, Warga Endre, Fodor Péter. Sz á m v i z s á g á l ó k: Gallay Géza, Hoffmann János, Pajdák Emil, Kolling Mihály, Marosy Mozes. Az egyesület ügyészévé dr. Fenyő Sándor ügyvéd választott meg. — Az új egyesület alakulását örömmel nézzük és csak azt jegyezzük meg, hogy az alapszabályokban kifejtett ama célznak, hogy a társadalmi élet élénkítését és a személyes érintkezés folytán az összetartás létrehozását és fenntartását, a kebelében ápolja, a közművelődést előmozdítsa, igazán megfelelően és tántoríthatlanul ezen szép eszmék szolgálatában maradjon és semmikor és semmi ok miatt ettől a programjától el ne térjen és akkor megmarad az összetartás is a tagok között és ha ez meg van, fennmaradása, gyarapodása és a társadalomra is jótékony kihatása is meglesz.

— **Kisoroszl krónika.** Az elmúlt hét elég gazdag volt nevezetes eseményekben. Pénteken pont déli tizenkét órakor Bórcsók Pál községi törvénybírónál kigyuladt egy nagy kazal szalma, mely vidályosan lobogva égett a hó alatt. A rossz ut és nagy hideg az oltás munkáját igen megnehezítette, hiszen a víz megfagyott a ruhákban és edényekben. De az emberek nem is nagyon serénykedtek, mint máskor az oltásban a minek az a szomorú magyarázata, hogy most nálunk megbirságotják azt, a ki segélyt nyújt a vesztélyben. Ez a tulbuzgóság nagy veszély alkalmával rettenetesen fogja magát megbosszulni — fájdalom a szegény népen. Ez többet ártott, mint használt. A tűznek keletkezése ismeretlen. A tűzvizsgálat semmi biztosat sem tudott megállapítani. Bár a szalma biztosítva volt, de mégis nagy a kár, mivel a mostani szigorú időben még pénzért sem lehet takarmányt kapni.

Ugyancsak péntek éjjel eddig ismeretlen tettesek kirabolták István Pálnak házát, illetve a háznak első szobáját. A tettesek az udvaron levő ablakot betörve, behatoltak a szobába, a honnan elvittek egy dunnát, négy párnát, kilencz selyemkendőt és 30 korona pénzt. És szerencse volt a szerencsétlenségben, ugyan azon fiókban, melyben a tolvajok kotorásztak, volt még 180 K. melyet — szerencsére — nem vettek észre és nem is vittek el. A tetteseknek semmi nyoma; sőt az a jellemző, hogy a kárvalott nem is keresteti őket.

Szombaton délután, fényes nappal Mészáros István vendégeket hozván a vasutról, kocsijával befordult egy hatóságilag készített ugynevezett „minta-gödör”-be. A kocsi összetört, s a benne ülők kisebb sérüléseket szenvedtek. Felhívjuk a zombolyai főszolgabíróóság becses figyelmét ezen „minta-gödör”, melyek ember és állatra egyaránt veszélyesek, s kérjük, hogy haladéktalanul intézkedjék azoknak betöméséről, vagy korlát-védelméről. Tessék csak személyesen meggyőződni ezen rendőrelles gödrökről, például a Buchner Antal-féle nagyvendéglő előtt, mily pompásan ásitózik ott egy mélységes gödör várva, hogy a kijövő vendégeket, vagy iskolás gyermekeket kebelébe temesse. És ilyen „minta-gödör” nemcsak egy-kettő van, hanem sok. Van e tudomása a kerületi főszolgabíró urnak ezekről, és helyesli ezeknek létesítését? melyek nemcsak a közösgét rondítják el, de a szabad közlekedést gátolják, embert és állatot életveszélyesen fenyegetnek. Valóságos ázsiai állapot! Kérünk sürgős intézkedést! — Ugyan melyik közigazgatási tanfolyamon tanítják az ilyen „minta-gödör”-nek kényszer útján való létrehozását? Kisorosznak ez is jó!

gazda
sarnap
tek ős
és mi
Blask
szédjé
egylet
sági,
buzdit
hogy
vöben,
lenül
dák é
lekezv
kár a
emelt

közgy
kor t
mellé
tisztuj
Gyula,
elnökn
nek: C
Muzen
Miklós
Kálmá
alakul
ber JÓ
Feren
Czillie
Nándo
lettek
Köhler
János.
közkor

bert p
tozó v
hajtó
osószó
szatot
szok a
re az
sérült
dórség
madzsi
Uros,
basahi
hatolta

ből jel
este tá
zsef oc
káról?
kődön
dült el
mellén
mások
rán. M
Csonti
litották
dórség
után.

vigalm
hogy a
lóban?
seti Sz
terem k
jelmeze
fentartv
emeleti
váltand
meghiv
igényt
zottság

ruár hó
télén az
ter Kál
deznék.
mint a
mest lát

detett m
nos és e
Kathrein
bizonyán
gozó az
kivitel
den szer
varázsol
eányt át

— A délmagyarországi földmivelők gazdasági egyesületének tagjai az elmúlt vasárnapon Nsztmiklóson tanácskozási gyűlést tartottak. A tanácskozás igen népes volt és mint kiemelkedő pontját megemlítjük Blaskovics Ferencz alelnök hatalmas beszédjét, melyben visszapillantást vet az egyesület elért sikereire úgy a mezőgazdasági, mint a társadalmi téren, összetartásra buzdította a tagokat, figyelmeztetve őket, hogy csakis úgy érhetnek el sikert a jövőben, ha minden politikai párttól függetlenül csakis a mezőgazdaság és mezőgazdák érdekében egy közös zászló alá gyűlekezve munkába állanak. Krauszhaar tükár a szövetkezeti raktárak érdekében emelt szót és nagy tetszéssel hallgatták.

— Az önkéntes betegsegélyző egyesület közgyűlését folyó hó 18-án délután 6 órakor tartotta meg Löw Gyula elnöklété mellett. A közgyűlés egyik tárgya volt a tisztújítás is. Megválasztott elnök: Löw Gyula, I. alelnök: Lerner József, II. alelnök: Hipp János. Jegyzőkönyvezetelnök: Ozechmeiszter Lajos. II. od. jegyző: Muzsna József. pénztáros lett: Botlyán Miklós, ellenőrök Traukoni Antal, Kreuter Kálmán. A választmány a következőképp alakult: Nagy János, Józsa Antal, Szilber József, Schwarz Nándor, Szedlacsek Ferencz, Sztojkov Száva, Martinek Pál, Czillieh György, Kérrer Ignác, Ehrentraut Nándor és Joánovics Sándor. Póttagok lettek: Schrubár Tamás, Trefil István, Köhler János, Bines Sándor és Komárek János. Az egyesületi orvos Dr. Lipner Emil közorházi orvos.

— Orv vadászok. A múlt héten Róbert pármái herceg tóbai uradalmához tartozó vadász területen orvvadászok egész hajtó vadászatot rendeztek. Az uradalmi császók és vadőrök megakarták a vadászatot akadályozni, miközben az orvvadászok a császókra rápuskáltak. Szerencsére az uradalmi császók közül senki sem sérült meg. Az esetet feljelentették a csendőrségnek, a mely az orvvadászokat Armadszki Mile, Csernyanszki Mile, Kiurszki Uros, Popov Todor és Bogdán és még több basahidi paraszt gazda személyében kipuhatolta.

— Lövés az országuton. Tóba községből jelentik lapunknak, hogy f. hó 23-án este tájt Csonti Mátyás és Mészáros József odaváló napzamosok a mezei munkáról ballagtak hazafelé, a mikor a sűrű ködön keresztül egymásután két lövés dördült el. Az egyik lövés Csonti Mátyást a mellén és arcán sebesítette meg; míg a másik lövés Mészároset találta a lábcsárára. Mind a két lövés nyulseréttel történt. Csonti sérülései oly súlyosak, hogy beszállították a zombolyai közorházba. A csendőrség erőlyesen nyomoz az orvttamadó után.

— Jelmeztétel. A korcsolya egyesület vigalmi bizottsága tudatja a közönséggel, hogy a február hó 1-én a „Nemzeti Szállóban” rendezendő jelmeztételben a „Nemzeti Szálló” első emeleti kis terme a nagy terem karzati üléseivel szintén kizárólag a jelmeztételre meghívottak részére van fenntartva s ahhoz a bemenet az esti első emeleti külön pénztárnál egy koronával váltandó meg. A kik eddig elnözésből meghívót az estélyhez nem kaptak és arra igényt tartanak, forduljanak a rendező bizottság elnökéhez.

— Páros bál. Az iparosok f. évi február hó 21-én farsang utolsó szombat estjén az ipartestületi székházban levő Kreuter Kálmán vendéglőjében páros bált rendeznek. A páros táncmulatságon azonban mint a meghívó jelzi a fiatalságot is örömet látnak.

— A Kathreiner naptár 1903-ra küldött meg nekünk, mely ezuttal mint csinos és elegáns fali naptár jelent meg. A Kathreiner-féle kávénak minden barátja bizonyára szívesen akasztja majd azt dolgozó asztalkája közelébe. Az a művészies kiviteli kép, a mely e naptárt díszíti, minden szemlélő arcára kellemes mosolyt fog varázsolni. Egy csinos vigkedélyű parasztányt ábrázol, egy findzsa Kathreiner-

kávé kezében tartva, a melynek kellemes illata jóleső képzeletet gerjeszteni látszik. Mosolygó arcát az előlvezetben hamisan félre fordítja, mintha azt akarná mondani: „Egy findzával ez a legjavából!” Ez a meginvítáló felhívás mottója is a képnek. Ugy értesülünk, hogy a Kathreiner cég ezeket a csinos naptárakat minden üzletben, a hol világhírű ezikke, a Kathreiner-féle Kneip-maláta kávé árusítatik, a vevőknek ingyen osztogattatja.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. KISS KÁROLY.

Kiadó: Nyomda, nkikindán. Telefon. sz. 15.

Hirdetések.

Grifatong Péter

üveg, porcelán és lámpa kereskedés
koronaherceg utca 7. Nagyikindán.

Nagy választék alkalmi és lakodalmi ajándékokban tükör, képek, függő- és asztali lámpákban; azonkívül nagy raktár aranyléczen képbekeverezéshez.

14590 szám. tkvi 1902

Ujabb árverési hirdetmény kivonat.

A nkikindai kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhire teszi hogy Birimacz Döme mint Bakity György engedményese nagyikindai lakos végrehajtónak Bakity Péterné szül. Tyirity Macza basahidi lakos végrehajtást szenvedett elleni 331 kor. 44 fillér tőke s jár. ügyében a csatlakozott kimondott Dr. Hochstrasser János ügyvéd mint a vb. takerék és előlegegylet r. t. nkikindai cég csőd-tömeggondnokának 30 korona s jár. kielégítése miatti ügyében a területén levő a basahidi 652 számú tjkben A I 1 sor 638 hr. 602 ö. i. szám alatt Bakity Péterné szül. Tyirity Macza basahidi lakos tulajdonú felvett ingatlan 800 korona kikiáltási árban Basahid községében 1903 évi január hó 31-ik napjának d. e. 10 órájkor birói végrehajtási árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron aul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadéképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni vagy neki a biroságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagy Kikindán a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902 évi december hó 11-én.

Kapustyák kir. tszéki biró.

Minden háziasszony

tudvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávéát használja.

Tiszteletteljes kérelem: A bevásárlásnál ne kérjen egyszerűen »maláta kávé«, hanem mindig határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávé, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

MAGYAR FRANKLIN-TÁRSULAT

kiadása

REMEKIROK

czim alatt egyöntetű szép kiadásban 55 kötetben, díszes vászonkötésben, adják közre a Franklin-Társulat.

Tartalmazza:

- *Arany János Kisfaludy Károly
- *Arany László Kisfaludy Sándor
- Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
- *Bajza József Kossuth Lajos
- Berzevici Dániel Madách Imre
- Csiky Gergely Mikes Kelemen
- Csokonay V. M. Pázmán Péter
- Czuczor Gergely Petőfi Sándor
- Deák Ferencz Reviczky Gyula
- Eötvös József br. Széchenyi Istv. gr.
- Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
- Garay János Teleki László gr.
- Gyöngyösi I. *Tompá Mihály
- Gvadányi József *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty M.
- Katona József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Fer. műveit.
- *Kemény Zsigm. Népiécs lyra Népballadák

Kuruczoklétészet.

*A csillaggal jelzett remekirok kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók műveit más versenygyűjteményben meg nem jelenhetnek.

A Franklin-féle Magyar Remekirok 55 testes kötete felöleli a legbelsőbbet, mint a magyar szellem teremtett és hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerince legyen.

A Franklin-féle Magyar Remekirok kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pályanyertes, művészeti erős angol vászonkötés, a papírja famentes, soha meg nem sárgul; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekirok öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azontul minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekirok előfizetőnek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Schaksperekiadás 6 vaskos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételes áron szállítatik, holott e kiadás bolti ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomba volt Schakspere kiadás 100 koronába került — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Schakspere remekait e kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy József, Arany László, Rákosi Jenő, Győry Vilmos átvittetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Schakspere, és értékes kiegészítője a Magyar Remekirok gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekirok-kal egyidőjűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekirok 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg havi részletekben törleszthető; a hat kötetes teljes Schakspere kedvezményára 20 kor. a Remekirok előfizetőnek, ha a két mű együttesen rendeltetik meg.

Sajtó alá rendezik az illető író életét és munkáinak jellemzését felölelő bevezetéssel ellátják: Alexander Bernát, Angyal Dávid, Badics Ferencz, Bánóczy József, Beöthy Zsolt, Berzevicy Albert, Bayer József, Endrődy Sándor, Erődy Béla, Erdélyi Pál, Ferenczy Zoltán, Fraknoi Vilmos, Gyulai Pál, Heinrich Gusztáv, Koroda Pál, Kossuth Ferencz, Kozma Andor, Lévy József, Négyessy László, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Széchy Károly, Széll Kálmán, Váczai János, Vadnai Károly, Voinovich Géza, Zoltvány Irén.

Efénys névsor biztosítékot nyújt arra nézve hogy a Magyar Remekirok megbízható szövegét adja a főlvet munkáknak, s hogy minden élet-rajz önálló becsült munka lesz.

A Franklin-Társulat által kiadott Magyar Remekirok II. sorozata

épp most jelen meg, és a következő kötetek tartalmazzák:

- Arany János munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Riedl Frigyes.
- Kossuth Lajos munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Kossuth Ferencz.
- Reviczky Gyula összes költeményei. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Koroda Pál.
- Szigligeti Ede színművei I. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Bayer József.
- Vörösmarty Mihály munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulay Pál.

Még a télen megjelent I. sorozat pedig az alábbi öt kötetet adja:

- Arany János munkái I. Sajtó alá rendezte Riedl Frigyes.
- Vörösmarty munkái I. Sajtó alá rendezte Gyulai Pál.
- Tompá Mihály munkái I. Sajtó alá rendezte Lévy József.
- Garay János munkái. Sajtó alá rendezte Ferenczy Zoltán.
- Csiky Gergely színművei. Sajtó alá rendezte Vadnai Károly.

Megrendeléseket elfogad minden könyvkereskedés, valamint a Franklin-Társulat Budapesten.

Esemény
a magyar
irodalomban!

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

**AZ EGYETEMES TÖRTÉNELEM
KLASSIKUS KÖNYVE A
LEGGAZDAGABB TÖRTÉNELMI
KÉPTÁR.**

Tizenkét kötetben

Eddigél három kötet jelent meg. — Négy havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap.

A teljes mű ára 192 korona.

A nagy képes világtörténet azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A nagy képes világtörténet megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult értéktelenné vált.

A nagy képes világtörténet az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, a ki művelt ember akar lenni.

A nagy képes világtörténet az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretetet és összetartást tanul.

A nagy képes világtörténet fejleszti a műizlést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A nagy képes világtörténet briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemesak tanít, hanem oktatta gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

Marczali Henrik

Megrendelhető 3 korona csekély havi részletfizetésre e rendelőlappal segélyével, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva, hozzánk be küldendő

Révai Testvérek irodalmi intézet Részvény-társaság.

BUDAPEST, VIII., Üllői út 18.

Ezennel megrendelem a Révai Irodalmi Intézet Részvény-társaságtól Budapesten a Nagy Képes Világtörténet című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul vévén, hogy eddigél három kötet jelen meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magamat a társaság pénztárába Budapesten a szállítástól kezdve 3 koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részletek költségre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetési arányában szállítandók

Név: .....

Állás: .....

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagykikindán.

Egyesült „Kikindai Közlöny” és „Felső Torontáli”
POLITIKAI LAP.
Megjelenik: vasárnap szerda és pénteken.

Előfizetési díj:
Postán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor,
Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fill.
Egy szám 12 fillér.

A művelődés jegyében.

(P. I.) Magyarország a kulturálomok sorába jutott. Minden aktualitás nélkül, de ezer és egy konkrét eset kapcsán mondjuk ezt. Anachronizmus már a közéleti frázis, hogy ez a bérozés ország egy darab Ázsia, valaminthogy a barbár magyar sem barbár többé. Nem puhítjuk már nyereg alatt a húst még a külföld szemében sem, sőt abba a kivételes állapotba kerültünk, hogy a művelt Nyugat már nemcsak a paprikáról, goulacheről és a fekete atillás muzsikusz cigányról ismer bennünket, hanem némi engedményeket tesz a mi nyugat-európai mivoltunknak is.

Tissot-féle bölcsességek már ritkábban jelennek meg rólunk az európai sajtóban, sőt akad jó barátunk is a külföldön, aki nem röstelli bevallani, hogy egybenmásban még a nyugati világot is tulszárnyaljuk.

A tisztult politikai közélet és a kifejeződött társadalmi állapot az első tényezők, amelyek alkatrészei az igazi kultúrállamnak. E két tényező mellett szabad

fejlődésnek indulhat minden eszmei célzatu törekvés, szabad szárnyalást vehet irodalom, tudomány és művészet.

Olyan ország, amelynek állami élete folytonos rázkódtatásoknak van kitéve s amelynek társadalmi talaját szakadatlan erupciók repesztik, alig haladhat valamelyest előre a civilizáció útján sőt kétségtelesen, hogy ha ez erupciók és rázkódtatások állandosulnak, az állami és társadalmi élet ziláltsága nemcsak megakasztja a kulturális fejlődést, de sőt visszaveti azt előbbi kezdetleges, primitív állapotaiba.

Ezekszerint a deduktív okoskodásnak nem nagy megerőltetésébe kerül, az olyasféle tétel levezetése, hogy az állami és társadalmi béke a legfőbb biztosítóka a kulturális haladásnak.

Induktíve ugyanezzel a tétellel állunk szembe. Ez eivi jelentőségű állításnak saját viszonyainkra alkalmazott legjobb ellenpróbája az, hogy Magyarország mai kulturállapota, amelynek magasabb klaszsisát már a külföld is elismeri. három deczenium nemzetépítő munkájában jegeződött

ki Ennek a három deczeniumnak kezdetleges dátuma a 67-és kiegyezés. A béke talajából szökent sudárba megannyi kulturális intézmény és e talajban virágoztak ki a már meglevők.

Művészeti, tudományos és irodalmi életéről a szó európai értelmében alig lehet beszélni e három deczenium előtt. A magyar klaszikusok, Arany, Petőfi, Vörösmarty egész irodalmat adtak és teremtettek s bár az ő szellemi égiszük alatt támadt is némi fajtája az irodalmi életnek, ez kifejlődni nem tudott, mert a közéleti viszonyok nyomása alatt nem is tudhatott.

Ma már van irodalmi, tudományos és művészeti életünk is. Előkelő író emberek hivatott társaskörei lelkes agilitással igyekeznek nyugati színvonagra emeli az irodalmat és lelket próbálnak önteni a hagyományok mumia-balsamával bekent irodalmi konzervatívizmusbá.

Tudományos életünk legfőbb szerve, legelőkelőbb tényezője, a halhatatlanok tudós társasága ugyan még ma is a tetszhalottak álmát alussza és saját tekintélyé-

TÁRCA.

a „Torontáli Közlöny” eredeti tárcája.

Decemberben.

Galiczin (Muravlin) Dm. herceg.

Korai alkonyat árnyai ereszkednek a hólepte táj síkságára, a mely azon kis dom alján terjed el, melynek orma a Mohilov — Sztolnoj hercegek és portájával diszeleg. A kilátás az ablakból mind szürkébb, sötétebb és szomorubbá válik. Tág dolgozó szobájában, hatalmas, szattyán bőrrel bevont székbe mélyedve, ül az öreg herceg beteg, szagatások és csuától kinezva. Soványka, kopasz; kezei reszketnek, tekintete nyugtalan és fátyolt.

Szomorkodik, unatkozik. Nem tud megszabadulni valami nyomasztó érzelmétől. Ime, már több egy évnél, hogy mint egyedüli aggyastán aki túlélte gyermekeit, mozdulatlanul él birtokán, megfosztva lehetőségétől is annak, hogy visszatérhesen előbbeni életmódjához, mert, megapadtak jövedelmei . . .

Szomorkodik, unatkozik . . .

Az egész, pazar fényvel berendezett kétemeletes palotában — csend, kínos szótalanúság. A szolgaszemélyzet lábujhegyen jár kel, suttogva beszél, megrezzen minden ajtónak minden nyitásától. Az udvarmester és komornik, mint árnyak mozdulnak, mintha halál büntetés terhe alatt meg volna nekik tilva, hogy megzavarják a

siri esőndet. A palota felső emeletén él a hercegnék udvari orvosa, de az csak reggelenként mutatkozik, megtapogatja a hercegnék ütéréjét, kikérdezi egészségéről. A öreg többször megkísérette, hogy társalgásra bírja, de kísérletei eredménytelenek maradtak: a fiatal orvos szófukar maradt, nem értette . . . Szomszédok itt nem mutatkoznak, nem jönnek, mintha félneek a Mohilov — Sztolnojék palotájától a melyben székel a kényszerből lecsendesedett gonosz, ingerlékeny, mindenkire haragos öreg . . .

Szomorkodik, unatkozik . . . Hátra dőlt a szattyán széken, beteg lábát feltette halombársony párnára, mélézva körültekintget szomorú unalmas tekintettel. Borzasztóan unatkozik, de innen nem mozdul ki, Pétervárra semmi áron sem tér vissza, mert — elszegényedett . . . Ennek kellelten sok ember megöröme, azt beszélnek: „Ime, ez Mohilov — Sztolnoj herceg. Volt két millió jövedelme, és most, alig ha lesz husz ezre . . . Ez érdekes és mulattató! Nézzétek csak . . .” Néz a tükörbe, ott látja magát mint megtört a gondok alatt, kivetközött az előbbi öntelt erélyéből, megsárgult, kiélt. Elmult hetven éves, fogai és haja kiestek, szemöldöke megöszült, természetellenesen hosszúra nőtt. Volt ő pedig szép, szemre való ember. Ha az utcán járt, a ki soha nem is látta, mindjárt kitalálta, hogy az Mohilov Sztolnoj herceg és nem valami előkelő ruhába öltözött mihászna. Megörögött, elhanyaglott.

Szomorkodik, unatkozik . . .

Pétervárrott most pezség az élet, mindenki vígan mulat. Djelewszkaja grófnő férjhez adta leányait; folynak az előkészületek, a lakodalomelötti felindulások öröme, remények. Csernuzkij gróf, azt mondják, Monákóban háromszor megütötte a bankot s rendezte, az ügyeit egyidőre . . . Gszatszkiy gróf megkapja a régen óhajtott miniszteri állást. Mindenki meglegedett és szerencsés . . .

Szomorkodik, unatkozik . . . Folyton reszkető alsó állasontja még lejjebb hanyatlik, ráncos, kibetértelt arcán elterjed egy kényszerített mosoly. A falakon függnek őseinek arcképei, sötétek, nehéz keretekbe foglaltak s mindannyian reá néznek, mintha összebeszéltek, hogy tekintetüket róla le se vegyék. Nézik holt szomorúsággal, mintha szomorkodnának, az ő szomorúságán. Ime Andrejevics Mihael, a ki Lipese alatt kitüntette magát . . . Ez Jurjevics Vaszilij, Byronnak vetélytársa . . . Amaz Andrejevics Borisz, a ki 1812-ben elesett . . . Rég már, hogy arcképei ott függnek Sztolnojban; de nem szoktak a mostani esendhez; szomorú szigorral néznek le félholt ivadékkukra mozdulatlanul, büszkén . . . Közel a halála, az elkerülhetlen halála, az életnek utolsó szava . . .

Kinéz az ablakon, a fehér mezőre, mely oly fehér, mint a szemfedő, oly életelen, mint a jövő napok. És megborsad, mintha félne, hogy ezen sik végtelenség magához ragadja, megfojtja . . . Elfordul,

nek terjedelmes árnyékában szendereg, de annál több az elevenség, frissesség a fiatalabb tudós társaságokban, szaktudományi egyesületekben, amelyek működésükkel és eredményeikkel amily mértékben megsegényenítik a vén akadémiát, éppen abban a mértékben hasznára vannak a hazai és az európai tudományosságnak.

Művészeti életünk valóságos forradalmi korát éli ma, A magyar művészetnek hire van már a külföldön is s a legujabb idők reform irányzata: a művészetben a nemzeti lélek és szellem kifejezése, — a legszebb és legkifejezőbb építhető, amelylyel a hazai művészet fejlődését jellemezhetjük. A képzőművészetnek merész forradalmárai vannak nálunk, semmi sem bizonyítja jobban a művészeti élet élénkségét, mint az, hogy egy Vörösmarty-szobor pályázat már nemcsak a művészek táborát mozgaltja meg, hanem izgalmat támaszt az egész közéleti társadalomban.

Szóval a nyugati művelődés zuhatagának minden zsilipje fölszakadt már és mi a kulturális fejlődésnek középső lépcsőfokain már tuljutottunk. Ami voltunk a kelettel szemben, az vagyunk most a kulturhistóriába. A délkeleti Kárpátoknál végződik Nyugat s onnan tovább terül el Kelet.

Támogassuk a székelyeket.

Bizony elzárt világ ez a Székely föld. Alig téved arra vagy néha egy-egy társaság, szívszerinti érdeklődéssel. Annyi ember is rég járt ott egyszerre, mint a mult nyáron a tusnádi székely congressus alkalmából, mikor a székelység országára szóló bajait firtatta politikusok, közigazdák, kulturapostoloknak nagy gyülekezete.

Tekintete esik a régi könyvtár széles állványaira, a hol sorakoznak Voltair, Fromage, Crebillon és Retif, és hozzájuk fűződnék ritka metszetek albumai . . .

Szomorkodik, unatkozik . . . Egyszerre tekintete egy szép arannyal kivertekis ládára, esik a mely ott áll, egy Jacob idejéből való alacsony szekrénykén . . . Hirtelenül visszaemlékezik valamire, fel akar ugrani, de ereje nem engedi . . . Lába megdagadt, megfásult, térdét szaggatja a csusz. Az öreg herceg, öregség és gyerekes türelmetlenségtől reszkető kézzel megnyomja a csengő gombját. A küszöbön rögtön mutatkozik a komornyik, szintén öreg, de még erőteljes, szemrevaló, nyugodt és kellemes arccal.

— A ládikát! A ládikát! parancsolja a herceg felindult örege sutlogással. A komornyik nesztelenül teljesíti a parancsot. A herceg kapva kezébe veszi a ládát. Ujjai kopognak a diófa faragványokon.

— Lámpát! Két lámpát!

A ládikából ölébe esik egynéhány kötő összekötött levélke. „Öt éve, hogy meg nem néztem“ morogja maga elébe és örül, hogy talált foglalatosságot. A komornyik hozza a lámpát, oda állítja a beteg közelibe és távozik.

A herceg nem szomorkodik, nem unatkozik többé. Feloldozgatja a kötegeket, a levélkéket szétomlanak a kerék asztalkára. Az öreg felemel egy papirlapot, el akarja olvasni s lát csak egyetlen szót, ott áll, reszkető kézzel óriási betűkkel ki-

Am mindannyian felhevültek az ügy mellett; szívüket a hazafiság szent lelkesedése dobogtatta.

S amint közbeeső időben csak úgy futva áttekintettek a Székelyföld regényes vidékein, elragadtatással szóltak az eddig nem is látott szépségekről, kincsekről.

S mégis eddig idegenektől látatlan árva a székelyföld kincseket rejtő minden hegye — völgye.

Némelyik fürdőző, üdülő, átutazó ugyan — talán — szájára vette ismerősei előtt, de mindez semmi ahhoz a várakozáshoz képest, mit az idegen forgalommal szemben fiai táplálnak, ahhoz a viszontszolgáltatáshoz képest, mit a külföldön gondtalanul elszórt pénz csekély részéért itt nyújthatná — a vendégeknek.

Kimondták tehát azok, akik eddig törődtek a Székelység bujajajával, hogy a székelyföldi idegen forgalmát emelni kell. Ez az országrész méltán tarthat igényt a látogatásra érdekes fekvésénél fogva, szépségének, népe küzdelmének miatta.

Ezeket az előnyöket imerteti meg s teszi kíváncsiak előtt érdeklődés tárgyává most a Székely egyesület és Székelytársaságok marosvásárhelyi irodája midőn az összes hazai felsőbb tanítók zetek igazgatóságát és tanuló ifjúságát a Székelyföld látogatására felhívja:

1-szor, a magyar fajok érintkezésének állandósítása. 2., szor a Székely nép létkérdésének megismerése és megoldása czéljából, ami elsőrendű nemzeti érdek.

Nem sok magyarizat kell ehez. Elég, ha kinek-kinek magyar szive van. A székely egyesület és székely társaságok marosvásárhelyi irodája két úti tervet közöl jelhívása mellett. Az első Marosvásárhely, Szováta, (fürdő) Parajd (sóbánya) (Korond) (fürdő) Székelyudvarhely, Homorod. (fürdőbarlang) Csikszereda (fürdő) Tusnád (fürdő) Málnás (fürdő) (szénsavgyár) Seps-

irva Oui . . . Eleinte nem emlékezik hogy az mit jelent. De mentén feléled benne az emlékezte, életének egyik legnagyobb öröme. Régen, nagyon régen volt az, a mikor eszeveszetten beleszeretett Csereszka-ja hercegnőbe s megvallva szerelmét választást kért. A hercegnő ránézett hosszú tekintettel, azután elment az asztalhoz, a melyen albumok feküdtek, vörös czeruzával megírta ezt a szót egy fehér lapra, azt kiszakította az albumból, és átadta a hercegnék. Másnap megkérte kezét. Három hónap mulva meg voltak esketve, és szerencsések voltak, de nem soká. A herceg kezdett másokba beleszeretni, és nem eredménytelenül.

Mosolyog a herceg. Kellemes visszaemlékezések felejtetik vele a valót. Mindig eredménnyel. A hercegnő öt év mulva meghalt, itthon, Szatolnoiban; férje akkor Párisban volt. Volt két fiuk. Az egyik meghalt három éves korában, megfojtotta a roncsoló toroklob . . . igen, az ugy volt: a herceg haza tért hat órák roggel, a feleségét könnyezve találta a gyerekek holtteteme mellett. Ő akkor soká nem volt képes felfogni, hogy mi történt, mert éppen Semetova grófnő szépségének hatása alatt volt. Szegény Semetova grófnő. Most nem mozdul ki Orlofszkij uradalmából, mert öreg és ripacsos. S mily csudaszép volt annak előtte.

Az öreg elmosolyogja magát, akaratlanul elejti az Oui szósokát tartalmazó papirlapot. Fel akarja emelni, de meggondolja,

szentgyörgy (fürdőszövénygyár) Előpatak (fürdő) Brassó város érintésével 10 napig tart és 50 koronába kerül.

A második Marosvásárhely, Szászrégen, O. toplicza (fürdő) (Borszék) (fürdő) Gyergyótölgyes (határállomás) Gyergyóditró, Gyergyószentmiklos, Vaslab, Marosfeje Csikszereda (fürdő) Tusnád (fürdő) Szepsisztgyörgy (fürdő) szövénygyár, Előpatak (fürdő) és Brassó város érintésével szintén 10 napra tervezetett 52 kor. költséggel.

A kirándulás tanulságos volta és biztonsága mellett szól az iroda azon ígérete, hogy a szövetkezetben levő Székelytársaságok által a kirándulók fogadását, ellátását, és kalauzolását biztosítja. Szóval velük lesz kezdettől végig mindenütt és vezet, vagyaráz lépten nyomon.

A felhíváshoz fűzött tájékoztatóban élénken tükröződik vissza a Székely társadalom érdeklődése, készsége, mi az utazást fölötte kellemessé is teszi. Szeretjük hinni, hogy a hazat tanintézetek vezetősége örömmel ragadja meg ezt a kedvező alkalmat s vezeti tanulmány czéljából az ifjúságot a Székely közé. Tegyük szorossabbá a köteleket a magyarság között és eljárván szép földjére, erősítsük meg a székelységet határvédő szerepében.

HIREK.

— Pernyertes város. A m. kir. államkincstár Nkikinda város ellen kataszteri szaporulatból származó 166,000 korona téritmény és járulékaik iránt támasztott perében, a melyet első fokban megnyert, a szegedi kir. ítélő tábla előtt elvesztessé lett, illetőleg ezen pert a város megnyerte. Midőn ezt regrintáljuk, a város polgármesterének és főügyészének gratulálunk a város érdekében kifejtett fáradságos sikerért.

— A tisztviselők érdekében. A tisztviselők országos egyesülete érdekében lekes hangu intézett Kemény Béla Pápa város jegyzője a városok tisztviselőihez. Az átirat az egyesület szükséges voltát hangsúlyoztatja és pártolását kéri.

ott hagyja a szőnyegön, mert ez az emlék elvesztette már minden érdekességét.

— Tout passe, tout casse, tout lasse! sugdosta egykedvűen. A következő levél második fiának levele, aki Gornij Dubnyáknál elesett. Mi van a levélben? Borzasztóan olvashatlan. Ugy látszik, hogy az utolsó levele melyben megírja, hogy kitüntettetett a Szt. György rendjellel.

Hogy örült annak a rendjellel! És katonának, és a háboruba csak azért ment mert én nem engedtem meg neki, hogy nőül vegyen, tudom is én kit. Háboruba vonult, hogy felejtse el keservét, és tetteleg, el is felejtette oly alaposan, hogy egy hónap multán irt már mindenféle bohóságokról . . . A fiatalság könnyelmű és szívtelen.

És eszébe jut a hercegnék, hogy ezen fia okozott neki nem kevés kellemetlenséget, különösen akkor, midőn két-száz ezerről váltókat irt alá . . . C' est alors qua commencé la vraie dégringolade. Kellemes dolog oly fiúnak apja lenni.

Az öreg megvetőleg elfintorítja az arcát s a levelet eldobja az asztal alá. Szomorkodik, unatkozik. Haragszik és csenget a kamornyiknak, adna neki csilapító orvosságot. Hunyorgatva szeméit újból hozzáfog az olvasáshoz.

Az ablakokra leereszkedett a hold és csillagtalan éjjel. A házban csend, mint az előtt. Csak felülről hallatszik a fiatal orvosiak lépdelése. Az nem unatkozik. Értekezéseket ir különféle betegségekről és a hercegtől huz szép fizetést.

— **Halálozás.** Gyász érte Harmath Sándor járásbírói irodatisztet és nejét. Kis fiúskájukat Sándorkát elragadta a halál. A gyászoló szülők bánatát fokozza meg az az aggodalom, hogy a még megmaradt most már egyetlen fiúskájukat, ki szintén élet és halál között lebeg, vajjon meghagyja-e számukra a gondviselés. A családott ért ezen súlyos megpróbáltatás általános részvétet kelt.

— **Felhívjuk a szőlősgazdákat,** bortelmezők és érdeklődők figyelmét arra, hogy a kerületi szőlőszeti és borászati felügyelő február hó 18. 19 és 20-án a város nagy tanács termében d. u. 4-6 ig népszerű előadásokat fog tartani.

— **A meggyalázott női becsület.** A lapok útján bejárta az egész országot az a szenzációs hír, hogy gyálán hatósági mérnyelet folytán egy nő, — az ottani ovónő — becsületében fertelmes módon megsértetett, a miből kifolyólag az ovónő feljelentést tett a községi jegyző, az orvos, az ottani csendőrség, a nagyikindai törvényszék vizsgáló bírójára és még egy ismeretlen hatóság ellen. A hír abban az alakban és úgy elmondva, mint megjelent a legnagyobb felháborodást kelti az emberben és felláztatja a közönségben a jobb érzést. A nő becsülete a legkönnyebben sebezhető és a rossz nyelvek valótlan hírekkel könnyen tönkre tehetik egy leány erkölcsét, jövőjét örök időkre, aunnélkül, hogy ez ellen bármi orvoslást, vagy védelmet találna a megtámadott. A gyálai esetet, mint említettük már napok óta terjesztették a lapok és most legújabbban a Nagybecskereken megjelent Nagybecskereki Hírlap a felháborodás hangján a következőkben foglalkozik az esettel: A förtelommel teljes eset Gyála községi jegyzője és községi bírójára elönségeskedésből veszi eredetét. Volt a jegyzőnek egy gyanus hírű asszony eselédje, aki január első napjaiban rágalmozó híreket kezdett terjeszteni az óvókisasszonyról. A közvélemény aztán kiszinezte a rágalmozókat s palam et publice pellengérré állította a leányt. Galeottó vénboszorkányai a szerelmi pletykához második személyül a községi bírót állították oda Pár nap múlva nemcsak azt beszélték, hogy a bíró szeretője, a lány, de megtették gyilkosnak is. Azt mondták, hogy bűnös szerelme gyűmölését elemészette. És mindezt oly bizonyossággal mondogatták, hogy a jegyző bátorságra kapott: Itt a bosszu órája, most végre tönkre teszem a bírót! Az óvókisasszonyt följelentette a nagyikindai törvényszéknél s ezzel kapcsolatosan a bírót is, mint büntársát. Az óvókisasszony ezér-

Az öreg átfut még egynéhány levelet, minden meglepedettség nélkül. Ezek az elfakult iratok utoljára még rozskedvűvé teszik. Ime, az egyik, barátjának levele, akit szemelől vesztett. Lehet hogy meghalt, vagy külföldre szökött, adósságai elől . . . Felesége borzasztóan pazar volt. Azt írja „segíts ki“ . . . Hm . . . mint ha a gazdag emberek nem saját, hanem másoknak számára volnának gazdagok! . . . „váltó hólnap esedékes lesz — okvetlenül kifizetendő“.

A herczeg megvetőleg szétvonta ajkait. Vissza emlékezett, hogy ismerősei mind kölcsönöztek tőle, s amikor elérkezett fizetésnek az ideje, hogy mindannyian eltűntek. Epés gondolatok támadnak agyában, haragra lobbán az emberekre. Csenget s a komornyiknak parancsolja:

— Husz esőppet abból az orvosságból. Ez jó csilapító szer. A komornyik távozik. Újból csend és egyedüllét. Odakint, az emberek alkalmasint azt találgatják, hogy mennyit fog még élni s kire fogja hagyni még meglevő vagyonát . . . Maga sem tudja, még azt sem tudja, vannak-e még valami rokonai. Rég már, hogy megszűnt rokonságára gondolni, s most nem tudja, van-e valakije, a kinek joga volna az ősi birtokra. Végrendeletet nem alkotott, és nem is fog alkotni. Hát, nem mintegy-e hogy vagyona kire fog maradni? . . . Ah! Levélke Rajnberg tábornoktól: legyen elkészülve jó hírre, mélyen tisztelt her-

czeg az eljárásért rágalmozási pört akart indítani a jegyző ellen. Bement Szegedre s megalázkodva, siró lélekkel arra a lépésre határozta el magát, ami szegényipri csal még egy céda nő arcára. Egy orvosi bizonyítványra volt szüksége, amely megmenti a pletyka ellen. Mit tudta ő azt, hogy az új bűnvádi eljárás szerint fölösleges az ilyen Neki kellett az irás. A csendőrök azonban nyomában voltak. Szegeden is és ép akkor tartóztatták le, amikor be akart lépni egy szegedi orvos kapuján. Utasításunk van, hogy fogjuk el — mondá az egyik — az orvosi vizsgálatot otthon kell elintéznie. Hazacipelték a faluba s a községi orvosnál volt kénytelen vizsgálat alá vetni magát . . . Január 14-én megjelent a községben a nagyikindai törvényszék vizsgálóbírójára azzal a kijelentéssel, hogy újra meg akarja vizsgáltatni a leányt. A meghurcolt leány most már tiitakozott a további megaláztatás ellen: Nincs erre joguk, egyszer már ugyanis megtették velem a csendőrök. Akkor erőszakot fogok alkalmazni — jelentette ki a vizsgálóbíró. Így történt meg ismételt a brutalitás. És a községi orvos kénytelen volt másodszer is konstatálni a leány ártatlanságát. A nagybecskereki Hírlap e tudósításával szemben mi is kaptunk tudósítást, mely az esetet ellenkező színben tünteti fel és azt állítja, hogy az ismételt megejtett orvosi vizsgálat, melynél a községi bába is közreműködött, olyan tényeket constatált, melyek minden kétséget kizárólag igazolják, hogy a jegyző feljelentése nem légből kapott és nem bosszu műve.

— **Közgyűlés.** A nagyikindai önk torma tüzoltóegylet az idei rendes közgyűlését folyó hó 25-ikén az egyleti várthelyiségben a tagok élénk részvétele mellett megtartotta s a napi rendet a következőképen elintézte. 1.) a főparancsnok által tett évi jelentés tudomásul vétetett. 2.) az 1902 évi egylet zárszámadás 2619 kor. 85 fillér bevétellel és 2260 kor. 49 fill. kiadással elfogadtattott, a felmenvény megszavaztatott valamint Löw Gyula parancsnoknak a takarékos háztartásért köszönet szavaztatott. 3.) az 1993 évre az egyleti költségvetés megállapított. 4.) a fegyelmi választmányba egy évre megválasztott: Veszelinovics János, Panaotovits Dusan, Rognácz Antal, Gombár József, Janesár János és Kocsmarek Antal. 5.) a szertárnoki állásra egyhangulag megválasztott: Panaotovics Dusan. 6.) az igazgató választmányba 3 évre egyhangulag megválasztottak: a.) a pártoló tagok

czeg Nikolajevics Pláton gróf beszélt nekem Önről a Tanácsban, és mi megvagyunk győződve, hogy kineveztetése, amelyről már beszélnek a városban, már huszonnégy óra alatt bekövetkezik . . . mit is jelent ez? Ah! Igen!

Fájó haragnak rohama eltorzítja az öregnek arcát. Ezt a levelet nagyon izgalmas időben kapta. Miniszteri széket szántak neki. Pétervár valamennyi szalónjában beszélték, hogy az már elhatározott dolog . . . Megírte neki maga Rajnberg és az a német nem szokott volt levegőbe beszélni . . . és egyszerre, más nap, mindenkinek meglepetésére Avorinlett miniszternek kinevezve. Ez a szerencsétlenség szétzúzta utolsó reményét. Egy évvel később lemondott hivataláról lemondását elfogadták minden nehézség nélkül, elbocsajtották minden kitévés nélkül, azt beszélték, hogy a hazának nincsen szüksége ilyen, hanem új emberekre.

Szomorkodik, unatkozik . . . Feleségének levele. Beteg, kéri hogy utazzék hozzá Franczensbadba . . . Ez volt egy évvel halála előtt . . . Nem ért rá, megfelelni sem, mert akkor oly zavarban volt, mely elnyelte vagyonának java részét. Egész csapat uzsorás zsidó ügyesen gazdagodott az ő számlájára. Most azok, majdnem valamennyien milliomosok.

A herczeg haragszik, indulatoskodik. Az egész világ csupa ellensége, megvetni való embertömög. Reszkető beteg

sorából Eremits Pál, Frankl Jakab és Pentz Miklos. b.) a működő tagok sorából: Zwornik István, Venczon Vince és Dardin János. 7.) a felügyelő bizottságba egyhangulag Kasztory János és Messinger József. 8.) Elhatározatot az egyenruha illetve a tiszti rangjelzés az országos tüzoltó szövetség szabályzatához képest megváltoztatni. Végül a közgyűlés Stolz Adolf főparancsnok Löw Gyula parancsnok és Balázs Jenő titkárnak köszönetet szavazott.

— **Megtámadott mandátum.** A titeli választókerületben a múlt év december 29-én történt választáson Janovics István udvari tanácsost választották képviselővé szabadelvűprogrammal. Most a kisebbségben maradt Milosavlyevics-párt petícióival támadta meg a választást, etetés-ítatás és vesztegetés miatt kérve a mandátum megsemmisítését.

— **Megmarta a veszett kutya.** E hó 25-én mint basahidi levelezőnk írja — egy veszett ebb megmarta Radulov István ottani kovács mester szépséges, fiatal feleségét. A veszett eb a szegény fiatal asszonyt lerántotta lábáról és kezét, karját és lábait összemarcangolta. A szerencsétlen asszonyt dr. Róth Samu községi orvos részesítette az első segélyben s nyomban elszállították a Paszteur intézetbe további gyógykezelés végett. A veszett eböt lebunkozták.

— **Az elföldelt csecsemő.** Malenczén történt ez a lelketlen gyilkosság Bibin Angyalka a fatu leghiresebb szépsége mielőtt bekötötték fejét, anyává lett. Hogy szegényét takargassa, elhatározta, hogy elpusztítja a gyermeket. A bűnbeesett leány anyja vállalkozott a gyermek elpusztítására s azt vadállati kegyetlenséggel végre is hajtotta oly módon, hogy meztelenül egy hideg szobába tette és reggelig ott hagyta. Reggelre a csecsemő meg volt fagyva. Ekkor Czigulán Dezsővel a kertbe vitték és néhány ásonyomnyi mélységű lyukba tették. Tették kiderült és a csendőrség a keringő hírek alapján letartoztatta Bibin Angyalkát, az anyját és Czigulán Dezsőt. Az elfogatás alkalmával azt hozták fel mentséggül, hogy a gyermek halva született, de az orvosi vizsgálat kiderítelte, hogy néhány órát élt s megfagyás okozta halálát. A bűnvádi eljárás folyamatba tétetett ellenük.

— **Szent Száva ünnepély.** Basahidon lélekemelő módon folyt le az ottani gör. kei. népiskolában e hó 27-én az iskolák patronusának — Szent Száva ünnepsége. Nikolits Száva jól begyakorolt férfikarral

kezével a ládikából kidob egész halmaz iratot. Az asztalon marad csak egy velin lap. Az öreg türelmetlenül kezébe veszi, meghökken, gyenge szemeivel beszi-vódik az olvashatlan kézzel irt sokokba: Noublie pas de passercher Butz avantdiner. J'aurai absolument besoin ce soir de mes perles. En attendant, je t'aime, tout plin. Leonie“.

Hogy maradt meg ez a levélke? Azt gondolta, hogy összes leveleit megsemmisítette. Visszaemlékezik a napra, mely napon megkapta azt a levélkét. Elment Leoniehez nyakékkal és karperecczel. Az este fel kellett lépnie valamelyik operettnek utolsó felvonásában. Elmentek Dononhoz ketten ebédelni, úgy ebédelni, mint csak ők tudtak, válogatottan, vigan, szörnyű vigan . . .

Nem tér többé vissza ez az idő, nem hallja többé nevetését, mely nevetésre kényszerítette! Nem látja többé élénk szemét, nem örül meg többé annak mint irigylük, mert képes ily nőt kitarítani . . . Mult ez az idő, nem tér az többé vissza . . .

Es az öreg, akinek szive nem indult meg felesége, fia, barátja levelének olvasásában, esőkkel olhalmozza az operett-énekesnő levélkét, sirva fakad, mint egy gyerek törli magát . . .

Nagyon szomorkodik. Nagyon szenved. Orosz eredetiből

Tóth.

nyitotta meg az ünnepélyt, majd Basits Lyubomir ismertette az ünnepély jelentőségét, a gyermekek szavaltak s végül a lelkész megköszönte a tanítóknak a fáradságot és a szülőknek lelkére kötötte, hogy gyermekeiket szorgalmasan küldjék az iskolába. Az ünnepélyt a férfiak éneke fejezte be.

— **Nők az államvasutaknál.** Nem jó hirt közöl az államvasutak igazgatósága azokkal a kenyérkereső nőkkel, a kik államvasuti kezelőnői állásra aspirálnak. Figyelmezteti őket, hogy olyan sok már is a ki nem elégitett folyamodó, hogy az újabb folyamodás egyelőre merőben hiába való. Közlése így szól: A magyar kir. államvasutaknál a kezelőnői állásokra régebbi folyamodások folytán előjegyzettek száma oly nagy, hogy ez állások aránylag esekély számánál fogva a beállható szükséglet évekre fedezve van. Mithogy úgy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez, mint az államvasutak igazgatóságához folyamodások folyton nagy számmal érkeznek, a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy mindaddig, a míg a már előjegyzésben levő jelöltek elhelyezést nem nyernek a kezelőnői állásokra beérkező folyamodványok minden érdemleges tárgyalás nélkül a folyamodóknak visszaadassanak, ha pedig a már előjegyzett jelöltek elhelyezve lesznek, a további üresedések nyilvános pályázat útján töltsenek be. Ily körülmények között az illetőknek saját érdekében van, hogy az előre látható ezáltalán kérvényezés költségétől és fáradságától magukat megkímélik.

— **Testvérgyilkosság.** Ószentannán történt a rémes eset. Ruszán Mitru lakodalmát tartotta, melyre azonban testvérei közül csak Pávelt hívta meg. Luont kivéve hadilábon élt, nem hívta meg a lakodalomra, a miért annak felesége szemrehányást tett Mitrunak. Mitru az asszonyt véresre verte és megtaposta. Luont erre kést vett magához és elment öcséséhez, kérdőre vonta, amiért feleségét bántalmazta. Szóváltás keletkezett köztük, mire Luont kést rántott és Mitru hátba és fejbe szúrta. Pávelt öcsés segitségére sietett, de vesztére, mert a feldühödött Luont arzába vágta a kést, hogy nyomban kifutott a szeme. A vérengző Ruszán Luont letartóztattak.

— **Meghívó.** A nagykikindai temetkezési egyesület február hó 1-én d. u. 2 órakor a városház nagytermében rendes közgyűlést tartja, melyre t. tagjait meghívja. A tárgysorozat a következő: 1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. A felülvizsgált zárszámadás előterjesztése és a felmentvény megadása a választott felügyelő bizottság aláírása mellett. 3. Tisztújítás. 4. A tagtársak törlése a 7. és 21. § értelmében. 5. Netáni indítványok. Nagykikinda, 1903. január hó 24-én Martin János, egyl. igazgató, Stein János, egyl. titkár.

— **Korn Artur sajtópöre a kurlán.** Nem először került a múlt év végén a szegedi esküdtszék elé Korn a Artur, a hírhedt pangermán író. Ez alkalommal Izgatás című költeménye miatt került vád alá. A vers megírására az előző sajtópörében késhozott vádirat inspirálta. A bíróság az esküdtek marasztaló verdiktje alapján Korn Arturt hat hónapi államfogházra és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen Korn semmisségi panaszszal élt, melyet most tárgyal a kir. kuria I. büntető tanácsa Tarnai János bíró előadása mellett. Tassy Pál koronaügyész a felhozott alaptalan semmisségi panaszok elutasítását kérte s a kuria a koronaügyész indítványához képest a panaszokat részben vissza, részben elutasította.

— **Jelmezestély Mokrinban.** A mokriai községi tisztviselők 1903. évi február hó 7-én. Mokrinban, a nagyvendéglő összes termében a torontálmegyei községi és körjegyzők nyugdíjalapja javára Jelmezestélyt rendeznek.

— **Beteg emberek szivarja.** Kerek két esztendeje kísérleteznek a magyar kir. dohányjövédék gyártási osztályában egy olyan szivar előállításán, amely legkevésbé árt a szervezetnek. Most végre meg van oldva a kérdés s a közeljövőben mint telje-

sen megbízható helyről értesülünk, oda kerül a dohányosboltok polcára egy új szivar, a beteg emberek szivarja: a Delicias. Tudvalevő dolog, hogy a dohányzás is egyike azoknak a szenvedélyeknek, amelyekről szinte lehetetlen lemondani. Hasztalan tiltja az orvos, hiába érzi a megtámadott tüdejű ember, hogy a nikotin mérreg neki, nem tud megválni ettől az édes méregtől. Nos adohányjövédék ezekről a betegekről gondoskodik a Delicias forgalomba hozásával. A Delicias ugyanis olyan dohánylevélből készül, amelyet vegyi uton lehetőleg teljesen megfosztanak mérgees tartalmától s a szivarnak vegyi uton aromátikus ízt, illatot adnak. Kétfajta Delicias lesz. Az egyik, amely édes s a második kesernyész füstöt ont, Tizével izléses dobozba csomagolva kerül majd piacra a beteg emberek és gyöngé dohányosok ez új csemegéje.

— **Meghívó.** A nagykikindai önkéntes polgári betegsegélyző egyesület f. évi február hó 15-én az ipartestületi színház helyiségeiben zártkörű Polgári Bált rendez, melyre t. czim b. családjával tisztelettel meg hivatik. Kezdeté esti fél 8 órakor. Belépti díj: személyenkint 1 korona, családtagjegy 2 korona 40 f. A tiszta jövedelem a betegsegélyző egyesület javára fog fordíttatni.

— **Utazás a Rivierára.** Propper N. János igazgató személyes vezetése alatt folyó február hó 17. előkelő hölgyek és urakból álló társaság utazik a Rivierára. Az ut Budapesttől Velence-Genuán át vezet; érinti Milanót, Nizzát, Monte Carlót, San Remot s mintegy három hétig tart. Európának ezen legszebb vidékén épen a farsang napjaiban tartózkodik az előkelő társaság, mikor az amugy is mozgalmas és vidám élet legmagasabb hullámokat ver s a világ minden részéből öszszeseregő idegenek forgalma tetőpontját éri el.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. KISS KÁROLY.

Kiadói-Nyomda, nkikindán. Telefon. sz. 15-

Grifatong Péter

üveg, porcelán és lámpa kereskedés
koronaherezeg uteza 7. Nagykikindán.

Nagy választék alkalmi és lakodalmi ajándékokban tükör, képek, függő- és asztali lámpákban; azonkívül nagy raktár aranyléczen képbekeverezéshez.

Saját termésű kitűnő

világos sillerbor

kapható

literes palackokban palack nélkül

40 fillérért

Kolárovcis Jánosnál.

15124 szám tkvi 1902.

Utóajánlati árverési hirdetés.

A nkikindai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Hochstrasser János ügyvéd mint a vb. takarékp. előleggyűlti részvénytársaság nagykikindai cég csődöt megmondóknak önkéntes árverési ügyében a területén levő a nagykikindai 2470 számú telekjében A. I. 1. 3 sor. 6353/c és 11531/c hr. szám alatt felvett ingatlan 884 kor. a nagykikindai 4230 számú telekjében A. I. 1 sor 6353/a, b. hrzi szám alatt felvett ingatlan 301 korona kikialtási árban a beadott utóajánlat folytán ezen kir. törvényszék árverési termében 1903. évi február hó 23-ik napjának d. e. 9. órájkor újabb bírói vég-

rehajtási árverés alá fognak bocsátatni azzal, hogy az ingatlan az utóajánlattevő által beígért 331 kor. illetve 122 kor. 10 filleren alul nem fog eladatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10%-át készpénzben v. óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, v. neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagykikindán, 1902. évi december 24-án

Kapustyák kir. tszéki bíró.

15407 szám. tkvi 1902.

Arverési hirdetés.

A nkikindai kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Krszta Milán nagykikindai lakos végrehajtónak Róth János nagy bszí lakos végrehajtást szenvedett elleni 100 kor. tőke s jár. kielégítése miatti ügyében a területén levő a nkikindai 5434 számú telekjében. A. I. 1 sor. 4026/b hr. 2896 ö. i szám alatt Róth János tulajdonánál felvett ingatlan a C. 1 és C. 2 alatt Wottreng János és neje Wottreng Magdolna javára bekebelezett lakási és közös használati joggal terhelt 1200 korona kikialtási árban ezen kir. törvényszék ár. termében 1903. évi mártius hó 18. ik napjának d. e. 10. órájkor bírói végrehajtási árverés alá fog bocsátatni és a kikialtási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikialtási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

N. Kikindán a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. évi december hó 29. én.

Kapusztyák kir. tszéki bíró.

91 szám. vég. 1903.

Arverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykikindai kir. járásbíró 1902. V. 871/1 számú végzése által Petrovits Milán nagykikindai ügyvéd által képvis. Nagykikindai gör. kel. szerb. egk. község javára Szimits Pál és neje nagykikindai lakos ellen 300 kor. — fill. tőke követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 935 kor. — fillere becsült 2 ló, 1 kocsi és egy b. ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 1903. V. 78/2 sz. kiküldést readó végzés folytán a helyszínen vagyis Nagykikindán alperes jakásán leendő eszközzésre 1903. ik évi február hó 7-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében — a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t. cz. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket a árverés megkezdéseig alulírottánál egy példányban irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre néve törvényes zálogjogot igényelnek az árverés megkezdéseig alulírottánál bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizendő.

Ket Nagykikinda, 1903. évi január hó 24. napján.

Várnay Lajos
kir. bíró, végrehajtó.

Legkedveltebb, legfőbbétebb
aroztisztító és szépítő szerek

Akácia

KRIEGER-féle
-CRÉME 2 kor.
-PUDER
-SZAPPAN

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR
Gépgyár
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gőzcső-
készlet és
különb. kisebb gépek
üzemben.

Malomberendezésekre
KÜLÖN SZAKOSZTÁLY.
Kivánatra árjegyzéket ingyen és
bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hévízü gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztóval.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücszmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szőrmeáru az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatzaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi a szakma
legelőrangú
csépe:
REIF J.
specialista. Bécs,
Brandstätte 3.
Árjegyzék
ingyen.

Modern
BUTOR.
Órítási válaszlék
háló-, ebéd-, szalon- és
uri-szoba-butorokba.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecksméti-utca 6. sz.

ZIMEK bármely országból és
szakmából, ajánlatok szét-
küldése és üz. összeköttetések lé-
tesítése céljából (postadíj jóváhárítással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Néador-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
Félfülja az eddig ismert összes fogszerkezet.
OSAN-szájvíz-eszencia a 88 kr., OSAN-fogpor a 44 kr.
Czerny-féle koloti a legjobb és legkedveltebb
szépítő-szer
üvege 1 frt. Ehhez
balzsamozsappan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan a 50 és 35 kr.
a legjobb és legelőszélesebb
hajfestő-szer sötétszőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

RÓZSATEJ
Sanninogéne
Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Külföldön London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Baktaron gyógyszárakban, illatszertárakban stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITVA 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Nevelő internátus bentlakó növendékek
részére. Bizonyítványai államérvényes-
ek és az egyéves önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNATIONAL
SZÖRVEZTŐ
néhányosztás használat után az arozót
késről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 6 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

MI helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 8-11. szám)
találkozunk.

SANTALEGGER
Fiatl embereknél orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után

teljes köszpénzfizetéssel:	2 1/2-3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 " " " 6.50%-a	34 " " " 6. " " " " " " "
25 " " " 8. " " " " " " "	25 " " " 7. " " " " " " "
15 " " " 9.80%-a	15 " " " 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt,
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját érdeklődésben hirdetésben
hirdetési iróddal által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

---

475 sz. tkvi 1903.

Vissz árverési hirdetmény.

A nkikindai kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság közzhírré teszi, hogy a Délmagyar ország kereskedelmi és gazdasági bankrésztársaság temesvári cég végrehajtónak Petrovits Pál nkikindai lakos végrehajtást szenvedett elleni 1941 korona tőke és jár. kielégítése miatti ügyében a területén levő a nkikindai 5484 számú telekjében. A I. 1-4 sor. 6140. 9492. 10777. 13198-13198/a-c hrzi. szám alatt felveit ingatlanból Petrovits Pált megillető 12/36 od része a C. 1 sorszám alatt Petrovits Mácza javára bekebelezett ö. vegyei haszonélvezeti joggal terhelt 1615 korona kikiáltási árban Glavás Pál aracsi lakos késedelmes árverési vevő veszélyére és költségére ezen kir. tszék árverési termében 1903 évi mártius hó 2 ik napjának d. e. 10 órájakra bir. végrehajtási árverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezeihez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átiszolgáltatni.

N-Kikindán, kir. tszéki mint tkvi hatóság. 1903 évi január hó 15-án.

Kapustyák.
kir. tszéki. bíró.

kős ellen 78 kor. 75 fill. tőke követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1165 kor. — fill. becsült különféle szobabutorok, és egyébből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 1902 V. 1566/2 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Nagyikindán alperes lakásán leendő eszközzésére 1903-ik évi február hó 2 ik napjának délelőtt 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírottul egy példányban irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírottul bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. év LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt N-Kikindán 1903. évi január hó 19 napján.

Várnay Lajos kir. bir. végrehajtó.

---

26 szám. végh. 1903.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közzhírré teszi, hogy a nkikindai kir. járásbíró 1902 V. 1566/1 számú végzése által Dr. Ardó Alferd budapesti ügyvéd által képviselt Révai testvérék irodalmi intézet r. t. cég javára Majinszky Lunacs nkikindai la-

közhírré teszi, hogy a nagyikindai kir. járásbíró 1902 V. 1641/1 számú végzése által Dr. Wolf Jakob nkikindai ügyvéd által képviselt Weisz Mór javára Szimits Palcsika nkikindai lakos ellen 100 kor. — fill. tőke követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felül foglalt és 3090 kor. becsült különféle szobabutorok, 6 ló, 2 kocsis, 26 drb. birka, 500 zsák csöves kukoricza és egyébből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 1902 V. 1641/2 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Nagyikindán alperes lakásán és tanácsán leendő eszközzésére 1903-ik évi február hó 2-ik napjának délután 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen — az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében — legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-a értelmében, kik az árvereltetni rendelt ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírottul egy példányban irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak. — Végre kötelesek bérbe vagy haszonbérbe adók az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében azon követelés összegét, melyre nézve törvényes zálogjogot igényelnek, az árverés megkezdéséig alulírottul bejelenteni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX t.-cz. 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kikindán, 1902 évi január hó 19 napján.

Várnay Lajos.
kir. bir. végrehajtó.

---

63 végh. szám. 1903

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel

63 végh. szám. 1903

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel

PÜRGO

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona.

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúító helye
BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
használja a
„Stella“.

víz, mely nem fest, hanem a
haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA
gyógyszertárban, 6 cs. és kir.
fensége József főb. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

PÜRGO

HÉMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérgyógyítás biztos gyógymód: astma, szív-,
gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűtés, elmezsavar ellen.
E gyógymód megalapítója:
Dr. KOVÁCS J. főorvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. I. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELJE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN

KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGtól
Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
fényképezési és festési műtermében
BUDAPEST, VII. KER., KERESPEI-UT 30. SZÁM.
!!! Régi kis képek után is sikerült nagyítások !!!

Hirdetéseket, reklámokat szaksze-
rűben, pontosan és legelőszöbben közöltet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
osztályán,
Budapest, VII., Erzsébet-körut 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő.

HÓTEL PÁRIS szálloda
Szállodás: **SIMON PÁL**
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZÁM.
100 szoba 1 frttól feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörca-
nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHÉK VILMOS
elismert legszolidabb
FÉRFI ÉS GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.

Értégtalanág, hányinger, fejfé-
jás, gyomorbaajok ellen csodáshatású a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Pótlán 6 üveg bérmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 3. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).

Kitűnő hegyi fekvésben, pormentes és szélétől védett, 200 kilo-
móternél több jól ápolat, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
betegszobák hygienikusan a legtökéletesebben vannak beren-
dezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökere és sima vesszők mélyen leszállított áron Oltványok 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és esemegetajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszazárlási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetjük. Így mindenki eb-
béli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.
Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös ke-
rités nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember de semmi-féle állat, még az apró nyulak sem hatolhat-
nak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kulcsalzarhatók. Minden rendeléshez rajzoka-
ellátott útítési és kezelési utasítás mellékelte-
tik. Bővebb tájékozás v. gett színes ténynyo-
matu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve
küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az
árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel,
ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nin-
csen az a ház vagy család, ahol annak tar-
talmát hasznára ne fordítanak, városban, falun
pusztán, gazdag vagy szegény családnál egy-
aránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik
rendelni semmit nem akarnak, mert benne szá-
mos oly közlemények foglaltatnak, melyek min-
denkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócssemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biz-
tosító voltánál fogva, ennek
tenyésztése majd minden gazdaságban az utó-
bi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „Ermelléki Első Szőlőoltvány-Telep, Nagy-
Kágya u. p. Székelyhid.

Alapítotott 1832-ben. Mindenütt kapható.

FERNOLENDT

Fénymáz, a világ legjobb fénymáza és Cremje világos cipőkhöz a legszebb fényt ad-
ják a cipőnek és tartóssá teszik a bőrt. Sárga vagy barna bőrből készült foltos, hasz-
nált cipők a „Lyosin” remekfénymáz használata következtében új színüket visszanyerik.
Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse 21.

Óh Jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

Köhögés, reketség és elnyájkásodás
ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái.

az étvágyat nem rontják és
kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

KAPHATÓ: Nagy Kikindán: Radulovits N., Erős Aladár, Rogátsy Kálmán, Neu-
mann Ferencz gyógyszerárakban. Csatádon: Bierbaum Gyula gyógyszerárakban. Német
Csanádon: Derrula Róbert gyógyszerárakban. Török-Kanizsán: Bagary Géza gyógyszer-
árakban. Zombolyán: Dr. Botos Kornél, Holz Mátyás gyógyszerárakban.